LOOSE PARTS PLAY

Loose parts

Geschikt voor alle leeftijden!

SPELEN MET OPEN EINDE MATERIAAL

Op zoek naar het ultieme speelmateriaal?

Materiaal dat voor alle kinderen leuk is, waar ze uren mee kunnen spelen en dat bovendien hun creativiteit, fantasie en zelfvertrouwen aanwakkert?
Open einde spel is spel zonder bepaald doel, zonder regels, zonder goed of fout.

Aan de slag? Sla deze fiche snel om!

AAN DE SLAG

#kidzproof #meerdankidz

Wat heb je nodig?

- kosteloos materiaal
- natuurmateriaal
- levensecht materiaal

Soorten materiaal

Een kind is van nature een creatieve ontdekker en onderzoeker. Stimuleer nog meer de fantasie door het brengen van variatie in het aangeboden materiaal.

Rond en rollend: keukenrol, wiel, plantenroller,...
Lang en stevig: plank, bezemsteel, plastieken buis,...
Stapelbaar: kartonnen doos, eierdoos, bakstenen,...
Flexibel: wol, touw, lint, fietsband,...
Hol: mand, pot, wasmand, teil,...
Dekkend: stof, laken, zeil,...
Vullend: speelzand, doppen, isomo, bladeren,...

Levensecht materiaal

Spelen is ontdekken van jezelf, de anderen en de wereld. De échte wereld!
Vervang speelgoed door echte materialen.
Bijvoorbeeld: lege verpakkingen, echte kledij en schoenen, keukenmateriaal, verzotgingsmateriaal, oude electronica,...

AAN DE SLAG

#kidzproof #meerdankidz

Schattenmand

Vul een mandje met aantrekkelijke materialen met verschillende vormen, texturen en kleuren.
Bijvoorbeeld: borstel, afwasspons, doekjes, metalen lepel, rubberen handschoen, houten onderlegger,...

Heel veel van iets

Speel eens met heel veel van hetzelfde los materiaal.
Bijvoorbeeld: herfstbladeren, snippers, piepschuim, verpakkingsvlokken, kastanjes, lege potjes,...

Supercombo

Combineer 2 materialen op een creatieve manier door ze samen aan te bieden aan de kinderen.
Bijvoorbeeld: iets hol en iets vullend, iets licht en iets dat plakt, iets dat goed stapelt op iets anders, iets combineren met verf,...

Groot voorwerp

Zet een groot onbekend voorwerp in het midden van de ruimte en ontdek het met de kinderen.
Bijvoorbeeld: wasrek, stofzuiger, grote lege doos, tent, luchtmatras, kruiwagen,...

SPEELIDEEËN

Intens spelen

Geschikt voor alle leeftijden!

SPEL VERRIJKEN MET SPEELIMPULSEN

Intens spelen als streefdoel!

Een kind kan spelen om wat tijd te doden, een kind kan spelen omdat het leuk is, een kind kan doelbewust spelen om iets te bereiken, maar een kind kan ook helemaal opgaan in spelen.

Intens plezier betekent niet noodzakelijk uitgelaten enthousiasme. Soms kunnen kinderen ook zeer stil en geconcentreerd bezig zijn en daar plezier aan beleven.

Het is alsof - heel even- alleen het spel bestaat.

AAN DE SLAG

#kidzproof #meerdankidz

Wat heb je nodig?

- papier
- balpen

Definitie speelimpuls of spelprikkel

Een speelimpuls of spelprikkel is élke 'actie' die een spel in gang brengt en/ of in beweging houdt.

Beïnvloed het spel door kleine prikjes

Geef kinderen een uitdaging in hun spel.
vb. Kinderen zijn aan het bouwen met blokken. Daag ze uit om de hoogste toren te maken.
vb. Een kind is aan het touwtje springen. Daag het uit om dit op één been te doen, of om 2 minuten zonder stoppen te springen,...

Kleine moeite, grote impact!

Speelimpulsen vanuit materiaal

Kies een materiaal. Denk daarbij aan speelgoed, maar zeker ook kosteloos materiaal, open einde materiaal, natuurmateriaal,...

Neem balpen en papier en noteer 20 speelideeën voor dit materiaal. Denk niet te klassiek, durf "out of the box" te gaan. Gebruik je fantasie! Leef je in, denk als een kind.

Neem de 5 leukste, origineelste, haalbare ideeën en probeer ze uit in de opvang.

Speelimpulsen vanuit personage

Lijst 5 personages op. Denk daarbij aan leuke beroepen, soorten mensen, dieren,...

Neem balpen en papier en noteer per personage 5 speelideeën. Denk aan hun accessoires, aan hun eigenschappen. Wat zou het personage kunnen bijbrengen aan het spel van de kinderen. Hou het klein!

BELEVINGSWERELD VERGROTEN

SPEELHOEKEN, THE NEXT LEVEL

Een kwaliteitsvolle inrichting van de ruimte!

Speelhoeken zijn afgebakende zones waar kinderen rond een bepaalde handeling of thema spelen. Kinderen spelen er samen of alleen. Ze spelen er zowel met elkaar als met de kinderbegeleiders.

Een speelhoek is veel meer dan enkel wat materiaal in een bepaalde zone. Het gaat om een thema, levensechte of fantasierijke situaties, materiaal, meespelende kinderbegeleiders, leuke impulsen en zoveel meer!

Een speelhoek geeft openheid en duidelijkheid op hetzelfde moment. Alle kinderen weten wat er in de hoek kan en mag gebeuren. Dit is een manier om een wisselend speelaanbod toch wat een vaste structuur te geven die zowel voor kinderbegeleiders als voor kinderen een houvast biedt. Je kan zoeken naar een evenwicht tussen permanente speelhoeken en tijdelijke speelhoeken.

AAN DE SLAG

#kidzproof #meerdankidz

We dagen je uit om je speelruimte te pimpen!

Teken een plattegrond

Teken een plattegrond met alle ruimtes waar de kinderen komen. Duid alle speelhoeken aan op de plattegrond.

- Hoeveel verschillende speelhoeken zijn er?
- Welk spel kunnen de kinderen in elke hoek doen?
- Hoe is elke speelhoek afgebakend?
- Waar is elke speelhoek gelegen? Is dit een goede plek?
- Waarom is er voor deze speelhoeken gekozen?
- Gebruik je de beschikbare oppervlakte optimaal?

"Bedenk voor elke speelhoek een naam."

Moodboard

Maak een persoonlijk moodboard over sfeer en decoratie. Gebruik tijdschriften, stiften,... en een groot wit blad.

- Hoe zou je je eigen huis inrichten?
- Wat vind je mooi?
- Hoe creëer je een huiselijke sfeer in de opvang?

"Zorg voor een gezellige en uitnodigende sfeer. Maak van je speelruimte een echte thuis."

Looplijnen

Ga met je plattegrond in je speelruimte staan. Volg de kinderen. Duid op de plattegrond aan hoe de kinderen zich verplaatsen in de ruimte.

- Welke looplijnen zie je?
- Zijn er plaatsen waar de kinderen niet komen?
- Waar komen de kinderen het meest?
- Waar ontstaan botsingen? Wat kan anders?

"Denk aan begrenzingen, locatie van de speelhoeken,... Pas de ruimte aan als dit nodig is. Een ruimte is nooit af!"

AAN DE SLAG

#kidzproof #meerdankidz

"Als je tussen de kinderen zit, kan je hun spelgedrag goed observeren. Het leert je veel over hoe kinderen spelen met het materiaal. Zo kan je aanpassingen doen in de speelhoeken om het spel van de kinderen nog beter te ondersteunen of uit te breiden."

Bedenk wat er te beleven valt

- Wat kunnen kinderen doen wanneer ze de speelhoek binnenstappen of kruipen? Wat prikkelt hen eerst?
- Wat kunnen kinderen alleen doen, zonder begeleiding?
- Wat kunnen kinderen doen met een kinderbegeleider? Welke meerwaarde brengt de kinderbegeleider?
- Welke leuke ideeën hebben we om de hoek prikkelend te houden? (speelprikkels, extra materiaal)

Verrijk de speelhoek met materiaal

- Welk basismateriaal moet er zijn?
- Welke attributen bevorderen de sfeer?
- Welke materialen trekken de aandacht van de kinderen? Welke nodigen uit tot experimenteren?
- Welk écht materiaal is er aanwezig?

"Zorg dat alles zichtbaar en uitgestald is, klaar om te spelen. Zo prikkel je de kinderen meteen om in de hoek te spelen. Dit heet speelklaar maken van de hoek."

Breng fantasie-elementen aan

Welke personages passen in deze hoek? Hoe zijn ze gekleed? Verzamel verkleedkleren en attributen die bij de hoek passen.

Basiselementen

Als je werkt aan de indeling en inrichting van je ruimte, hou je rekening met 5 basiselementen. De 5 basiselementen zijn:

- licht: Is er voldoende daglicht? Schijnen er geen lampen in de ogen van de kinderen? Kan je het licht dimmen?
- kleur: Zijn de kleuren zacht en neutraal? Kijk naar de muren, plafond, vloer, meubels,... Je kan kleur gebruiken om speelhoeken van elkaar te onderscheiden.
- geur: Is er een aangename geur?
- akoestiek: Welke ruis hoor je? Radio, apparaten,... Dit kan storend werken voor jonge kinderen die geluid nog niet goed kunnen filteren.
- klimaat: Verlucht je voldoende? Wat kan je zeggen over de temperatuur?

AAN DE SLAG

#kidzproof #meerdankidz

Soorten speelhoeken

- speelhoeken binnen
- speelhoeken buiten
- mobiele speelhoeken

Toegankelijkheid

De bruikbaarheid van de speelhoeken hangt samen met de toegankelijkheid.

- altijd open: de speelhoek is op elk moment toegankelijk voor alle kinderen. Kinderen kunnen komen, blijven en gaan wanneer ze zelf willen. Dit is de meest waardevolle manier van speelhoeken organiseren, omdat die speelhoek onafgebroken speelkansen biedt.
- open met voorwaarden: een speelhoek kan een hele groep kinderen niet aan, want er is beperkt materiaal, de ruimte is beperkt of de veiligheid wordt niet gegarandeerd. Daarom moet je beperkingen opleggen.

TIP: Maak dit visueel en speels voor de kinderen vb. Er liggen in de bouwhoek 5 helmen. Kinderen die spelen in de hoek dragen een helm, zijn de helmen in gebruik, dan kan je er niet meer bij.

COMPLIMENTENRONDE

Pluimen uitdelen en op je hoed steken!

Geschikt voor alle leeftijden

DE KRACHT VAN COMPLIMENTEN

Geven en ontvangen van complimenten

Complimenten geven en ontvangen heeft vele voordelen. Ze zorgen voor positiviteit en een goede sfeer. Mensen voelen zich van nature aangetrokken tot positiviteit. Complimenten geven helpt bij het voelen van dankbaarheid voor anderen en de wereld. Dat is geweldig toch!

Aan de slag? Sla deze fiche snel om!

AAN DE SLAG

#kidzproof #meerdankidz

Complimentenspel voor schoolgaande kinderen

Ga allen in een kring gaan zitten. Neem een bal.
Een kind gooit de bal naar een ander kind. De gooier van de bal geeft een compliment aan de vanger van de bal.
Na het krijgen van het compliment gooit de ontvanger op zijn beurt naar een ander kind. Die geeft een compliment aan dat kind. En zo verder...
TIP: Zorg ervoor dat elk kind eens de bal kan opvangen en gooien.

Positief roddelen voor schoolgaande kinderen

Ga in een kring zitten met de gezichten naar elkaar toe. Eén kind blijft buiten de kring en zit met de rug naar de andere kinderen.
Roddel over dit kind op een positieve manier. Waarin is hij/ zij goed? Wat vindt je leuk aan hij/ zij? Wat waardeer je aan hij/ zij?

Complimentenkaarten voor de alleskleinsten

Complimenten verwoorden is nogal moeilijk voor baby's en peuters. Het ontvangen van complimenten kunnen ze uiteraard wél al!
Hierbij kregen jullie een aantal complimentenkaarten.
Zoek voor elk kind een geschikte complimentenkaart en geef deze tijdens het afhaalmoment aan de baby of peuter én hun ouder(s). Om het nog wat persoonlijker te maken, kan je een anekdote erbij noteren of vertellen.
Wedden dat zowel kind als ouder blinken in hun vel!

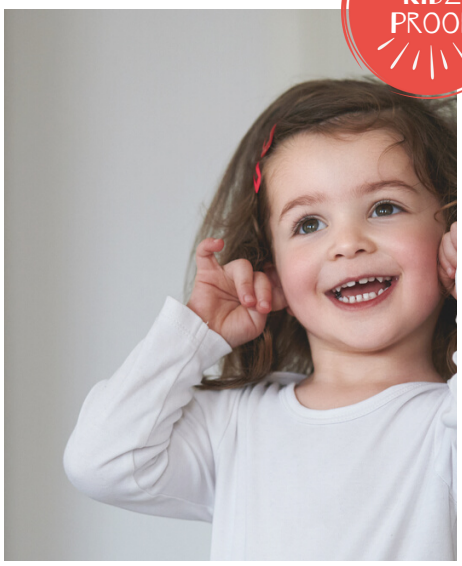

PHOTOBOOTH

Kiekjes maken!

Voor alle fotomodellen

FOTO'S VOL EMOTIES

Leeftijd:
Schoolgaande kinderen

Voor wie het niet zou kennen: in een photobooth of fotohokje kunnen mensen vb op een evenement instant gekke foto's van zichzelf maken. Meestal zijn er daarvoor allerlei attributen voorhanden: brillen, pruiken, gekke hoedjes, pancartes met tekstballonnen, … Alles om de sfeer er goed in te krijgen.

Aan de slag? Sla deze fiche snel om!

AAN DE SLAG

#kidzproof #meerdankidz

Wat heb je nodig?

- fototoestel of smartphone
- ingericht fotohoekje
- props of allerlei attributen

Photobooth

Creëer een leuk fotohoekje in je opvang!

Stap 1:
Zorg voor een niet te drukke achtergrond. Of je gebruikt een laken, muur of iets anders om een mooie effen achtergrond te creëren, zodat alle aandacht uit gaat naar de mensen op de foto. Of je laat je "CreaBea" in je naar buiten komen en maakt juist een achtergrond die sfeerversterkend is en past bij het thema!

Stap 2:
Leg allerlei attributen en props ter beschikking. Je krijgt er alvast bij deze fiche. Maak er gerust zelf nog extra bij of kijk eens rond in de opvang wat je kan gebruiken.

Stap 3:
Zorg voor een tablet of smartphone. Kies een fotograaf.

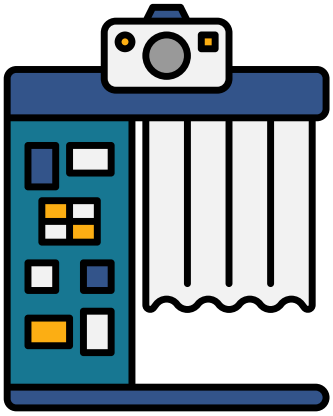

Welbevinden

Welbevinden is een basisvoorwaarde om te groeien en te leren.
Om het welbevinden te verhogen is het belangrijk dat kinderen helemaal zichzelf kunnen zijn en hun gevoelens mogen uiten!

Emoties in beeld

Daag de kinderen uit om zoveel mogelijk verschillende emoties op beeld te plakken.
Ja kan hier een heuse collage van maken en uithangen in de opvang.

Wie herkent alle emoties?

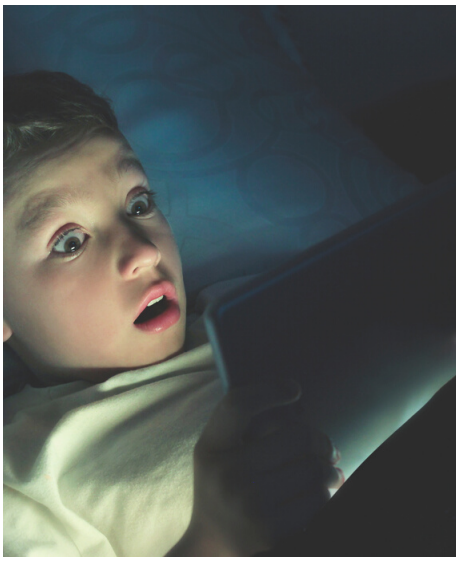

GEVOELENS TIME'S UP

Let's play!

Time's up - next level

VARIANT OP DÉ PARTYGAME

Leeftijd:
Schoolgaande kinderen

Voor wie het niet zou kennen: in het spel Time's up Party heb je slechts 30 seconden en 3 rondes de tijd om met jouw team zo veel mogelijk kaartjes te raden!

Aan de slag? Sla deze fiche snel om!

AAN DE SLAG

#kidzproof #meerdankidz

Wat heb je nodig?

- blanco kaartjes
- pot of zak
- zandloper
- 2 of meer teams

Gevoelens time's up

Stap 1: voorbereiding

Schrijf samen met de kinderen zoveel mogelijk gevoelens op de blanco kaartjes en stop ze in een pot of zak.
Denk hierbij niet alleen aan de basisemoties, maar probeer heel breed te denken vb achterdochtig, gefrustreerd, onzeker, enthousiast,...
TIP: kinderen kennen vaak veel emoticons. Deze staan ook altijd voor een bepaalde emotie of gevoel. Misschien kan dit helpen bij het zoeken.

Stap 2: verloop van het spel

De kaarten met gevoelens worden op een stapel gelegd. De teams spelen om de beurt. Het spel wordt in 3 rondes gespeeld.
In de eerste ronde mag de verteller van het team een beschrijving geven van het gevoel. In de tweede ronde mag de verteller nog slechts één woord zeggen om het gevoel te beschrijven. En in de laatste ronde moet de verteller het gevoel uitbeelden.
Een ronde loopt zolang de zandloper loopt.

Na elke ronde krijg je per geraden kaart (gevoel) een punt. Na elke ronde worden de kaarten opnieuw op een stapel gelegd.

Na drie rondes wint het team dat de meeste punten heeft behaald!

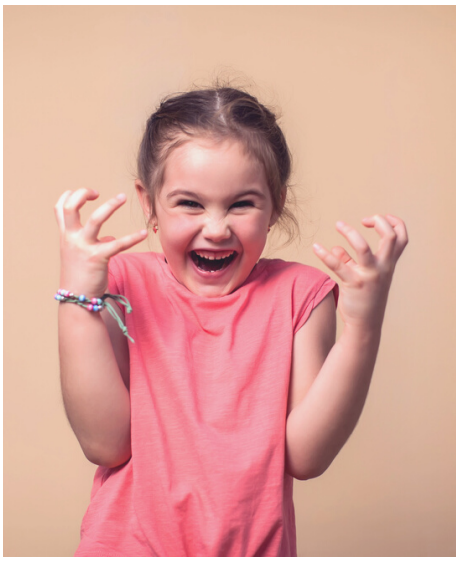

GEVOELENSCOLLAGE

Kiekjes maken!

Voor alle fotomodellen

FOTO'S VOL EMOTIES

Leeftijd:
baby's en peuters

Baby's en peuters hebben weinig tot geen levenservaring. Dit maakt dat ze emoties als sterker, heviger gaan ervaren. Pas rond de leeftijd van twee jaar wordt een kind zich bewust van zijn emoties. Het uiten van emoties gebeurt op deze leeftijd vaak door middel van lichaamstaal. Naarmate de taalkennis toeneemt zal je kind leren zijn gevoelens te verwoorden.

We moeten onze kinderen leren met hun emoties om te gaan. Dit gebeurt in verschillende fases: het leren herkennen, benoemen, accepteren, uiten en verwerken.

Aan de slag? Sla deze fiche snel om!

AAN DE SLAG

#kidzproof #meerdankidz

Welbevinden

Welbevinden is een basisvoorwaarde om te groeien en te leren.
Om het welbevinden te verhogen is het belangrijk dat kinderen helemaal zichzelf kunnen zijn en hun gevoelens mogen uiten!

Herkennen van emoties

Emoties zijn de gevoelens die kinderen hebben in een bepaalde situatie. Ze zijn aangeboren en universeel. Emoties zijn noodzakelijk om te kunnen overleven, ze helpen ons te communiceren. Ze bieden bescherming, maken behoeftes duidelijk en zorgen voor verbinding!

Er zijn 4 basisemoties, ook wel de 4 B's genoemd: blij, bang, boos en bedroefd.

Benoemen van emoties

Erken het kind zijn emoties. Luister en benoem het gevoel. Oprecht, met aandacht, luisteren zorgt voor een beter contact. Door het gevoel te benoemen geef je bevestiging, je biedt veiligheid..

Breng emoties in beeld

Herken zoveel mogelijk verschillende emoties bij de kinderen en zet ze op beeld.
Je kan hier een heuse collage van maken en uithangen in de opvang.

Kidz Proof

Risicovol spelen

LEREN MET VALLEN EN OPSTAAN...

Kinderen zijn krachtig en gaan spontaan uitdagingen aan. Ze zijn kleine onderzoekers die de wereld verkennen. Kinderen testen graag dingen uit die nét iets te moeilijk zijn dan wat ze al kunnen. Ze zoeken de grenzen op om ze dan beetje bij beetje te verleggen. Dat is hoe kinderen groeien.
Aan nieuwe dingen proberen, zitten natuurlijk risico's vast: ze hebben nog niet alle vaardigheden onder de knie. Geen wonder dus dat kinderen geregeld een schram of een buil hebben: terwijl ze de wereld ontdekken, ervaren ze de grenzen van hun eigen lichaam.
Risicovol spelen maakt deel uit van de normale, spontane ontwikkeling van kinderen.

... IS NET VEILIGER

Wanneer kinderen met de juiste ondersteuning risico's op hun maat mogen nemen, leren ze sneller veilig spelen.
Ze leren risico's inschatten en er gepast mee omgaan.

Kinderen hebben jou steeds minder minder nodig als vangnet (letterlijk).
Dat geeft juist veiligheid op de langere termijn.

RISICOVOL SPELEN =

- spannende en uitdagende vormen van spelen
- deel van spontaan spelen van kinderen
- kans op letsel of onaangenaam gevoel...
- ... maar ook op zeer waardevolle positieve ervaringen!

> **THE MORE RISKS YOU ALLOW YOUR CHILDREN TO TAKE, THE BETTER THEY LEARN TO LOOK AFTER THEMSELVES**
> **-ROALD DAHL**

SPELEN OP HOOGTE

SPELEN MET SNELHEID

SPELEN MET GEVAARLIJKE VOORWERPEN

SPELEN OP GEVAARLIJKE PLEKKEN

STOEISPELEN

SPELEN MET IMPACT

SPELEN UIT HET ZICHT

PLAATSVERVANGEND RISICO

Aan de slag!

Ben je er klaar voor?
We dagen je uit om regelmatig een risicovolle speelimpuls op maat van de kinderopvang in te zetten!

Kies hoe en wanneer je deze speelimpulsen inzet:

- op een moment waarop de betrokkenheid van de kinderen laag is
- bij kinderen die interesse tonen in een vorm van risicovol spelen vb. klimmen, snelheid opzoeken,...
- om de kinderen eens uit hun comfortzone te halen

Hoe creëer je zoveel mogelijk speelkansen die voldoende veilig zijn voor de kinderen in je groep?
Aanvaardbare risico's... daar gaan we voor!
Succes!

COOL, EEN STOEL!

Zet een (bureau) stoel in het midden van de ruimte. Daarna twee, drie, vier,... verschillende stoelen. Laat de kinderen zo vrij mogelijk spelen.

Observeer de kinderen tijdens hun ontdekkingstocht.
Welke kinderen zoeken (geen) risico's op?
Welke kinderen verrasten je en waarom?

<u>Variatie:</u> Ga zelf op een stoel staan en zing een liedje. Moedig kinderen ook aan om op een stoel te staan. Dans samen. Hoe lukt dit zo veilig als nodig?

BOEM PATAT!

Leg een matras of zitzak in de ruimte.
Kijk wat kinderen ermee doen.

Toon eventueel hoe ze zich hierop kunnen laten vallen: naar voren, naar achteren, op hun buik, op hun zitvlak,...

<u>Variatie:</u> Geef de zittende kinderen een klein duwtje tot zij achterover vallen op een matras, of een groot kussen.

OP WIELTJES

Bied de kinderen rollende voorwerpen aan: een fiets, skateboard, bloembak op wieltjes, een kar,... Laat de kinderen er vrij mee spelen.

Variatie: Maak een parcours en hou een race. Voeg voor de echte durvers een helling toe.

TORENBOTSING

Bouw samen met de kinderen een hoge toren met lichte materialen. Laat de kinderen hem omver kruipen of lopen.
Dit is uiterst geschikt voor de allerkleinsten.

Plezier gegarandeerd!

HOOGTEPARCOURS

Bouw een klim- en klauterparcours met materialen en meubels uit de opvang.
Creëer een heuvellandschap voor de kleinsten: leg kussens onder een mat, een berg knuffels onder een deken,... Laat de kinderen erover klauteren en stappen.

Variatie: Ook leuk buiten! Zet of leg grote, stevige voorwerpen in de tuin. Denk aan een autoband, boomstam(metje), speelgoedbak, ton,...
Vraag rond van wie je die even mag lenen.

DURVEN IN HET DONKER

Ga met enkele kinderen in een donkere kamer.
Maak het zo spannend als ze durven: de deur op een kier of toe, op je schoot, handje vast of alleen, zitten of stappen, met of zonder lichtgevende materialen zoals een fiets- of zaklamp.

Hoe ondersteun je elk kind om meer te durven?

LIJNTJES LOPEN

Duid looplijnen aan met krijt, plakband, stickers of zelfs verf.

Variatie: laat lijnen over of rond obstakels lopen. Loop eventueel zelf op de lijnen. Wie volgt?

Extra uitdagend: Maak een parcours met een touw. Laat kinderen geblinddoekt het touw volgen.